

Nr 2.

Ankom till riksdagens kansli den 14 mars 1927 kl. 1 e. m.

*Andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande,
nr 2, i anledning av väckt motion om skrivelse till
Kungl. Maj:t angående uppbyggandet av en folklig
musikkultur.*

I en inom andra kammaren väckt och till dess första tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 275, har hr *Ljunggren* m. fl. hemställt, att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t anhålla, att av omsorg om musikkulturen i landet, särskilt till förmån för den vanlottade landsbygden, måtte ägnas skyndsamt uppmärksamhet från det allmännas sida åt uppbyggandet av en folklig musikkultur, grundad icke minst på bibehållandet av de gamla militörkorkestrarna i sin nuvarande omfattning.

Motionen.

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Frågan om armémusikens omorganisation behandlades i Kungl. Maj:ts proposition, nr 50, angående försvarsväsendets ordnande till 1925 års riksdag, och riksdagen beslöt då i huvudsaklig överensstämmelse med propositionen i fråga om minskning och indragning av de militära musikkårerna.

Historik.

Vid föregående riksdag yrkade herr *Lindhagen* i en motion, nr 106, i första kammaren, att riksdagen med anledning av statsverkspropositionen om anslag till försvarsväsendet ville i sammanhang därmed besluta eller hos regeringen begära övervägande och förslag i syfte, att militärmusiken skulle undantagas från militärväsendets minskning eller avrustning samt, i den mån sådan minskning eller avrustning skedde, i sin nuvarande eller huvudsakliga omfattning omvandlas till en stats civila musikorganisation för att med anslag från åttonde huvudtiteln främja musikkulturen i landet och särskilt i den vanlottade landsbygden.

Statsutskottet, till vilken motionen hänvisats, yrkade i sitt utlåtande, nr 115, avslag på motionen, vilket yrkande i andra kammaren bifölls utan votering och i första kammaren med 51 röster mot 43.

Årets motion åsyftar uppbyggandet av en folklig musikkultur grundad icke minst på bibehållandet av de gamla militörkorkestrarna i sin förutvarande omfattning. Redan av statsfinansiella skäl anser utskottet detta icke tillrådligt.

Utskottet.

Då det emellertid uttryckts farhågor för att den beslutade begränsningen av de militära musikkårernas sammansättning skulle innebära ett tillbaka-

sättande av den folkliga musikkulturens krav vill utskottet framhålla, att det enligt dess mening föreligger möjlighet till en bättre organisation av de militära musikkårerna utan nämnvärt ökade kostnader för statsverket. Utskottet vill i detta sammanhang erinra om departementschefens yttrande i den ovannämnda propositionen 1925 : 50, där det heter: "Ur kulturell synpunkt skulle det givetvis vara önskvärt, om musikorganisationen kunde givas större omfattning än vad föreliggande förslag upptager. Av kostnads-skal har detta emellertid icke varit möjligt. Den av musikaliska akademien väckta tanken på en utökning av nämnda organisation på bekostnad av annan huvudtitel synes mig värd beaktande och torde böra göras till föremål för särskild utredning. Särskilt under övergångsåren synes den övertaliga musikpersonalen på detta sätt kunna tagas i anspråk för en jämförelsevis ringa kostnad." Detta yttrande föranledde icke något uttalande från riksdagens sida. Kungl. Maj:t har således redan sin uppmärksamhet riktad på frågan. Och då nuvarande statsrådet och chefen för försvarsdepartementet vid debatten i första kammaren i anledning av herr Lindhagens motion i följd understödde det däri innefattade yrkandet, synes det utskottet, som om en riksdagens skrivelse i frågan icke vore av behovet påkallad.

Då därtill kommer, att motionens yrkande förefaller utskottet alltför vittsvävande, får utskottet hemställa,

att motionen II : 275 ej måtte till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 11 mars 1927.

På utskottets vägnar:

RUBEN WAGNSSON.

Närvarande vid ärendets slutbehandling: herrar Wagnsson, Lindmark, Öhman, Dahlén, Englund, Gardell i Stenstu, Mogård, Grapenson, Björling och Fager.

Reservation

av herrar Englund och Mogård, som ansett, att utskottets utlåtande bort ha följande lydelse:

Utskottet, som redan av sparsamhetsskal icke anser det möjligt att bibehålla militärorkestrarna vid truppförband, vilka på grund av försvarsbeslutet vid 1925 års riksdag äro avsedda att indragas, har vid ett övervägande av den i motionen behandlade frågan likväl icke kunnat undgå att fästa avseende vid att den efter indragningen återstående delen av den gamla militärmusikens organisation i vissa hänseenden icke är alldeles tillfredsstäl-

lande. För den folkliga musikkulturen såväl som för deras militära uppgifter lärer exempelvis inskränkningen av musikkårerna vid vissa förband och å orter, där endast en militär musikkår finnes, till allenast 8 å 12 man vara betänkligt. Redan vid fattandet av ovannämnda försvarsbeslut år 1925 påpekades detta. Vid föregående års riksdag beslöts också efter motion i andra kammaren ett utökande av musikkåren vid Gotlands infanterikår.

Den anvisning, som därvid av statsutskottet gavs, synes utskottet lämna en viss vägledning för åstadkommandet av en organisationsförbättring i ifrågavarande hänseende. Utskottet utgick nämligen ifrån att under övergångstiden en sammanslagning av de förefintliga militärorkestrarna å Gotland borde vidtagas. Likaledes synes möjligheten att låta någon del av den musikpersonal, som annars avsetts skola ingå på övergångsstat, kvarstanna i aktiv tjänst, förtjäna övertärande. Det uppges sålunda, att skickligt musikunderbefäl, som redan i trettioårsåldern skall ingå på övergångsstat och därifrån, intill dess pension erhålles, äga åtnjuta lön, för en merkostnad av ett par hundra kronor per år skulle kunna bibehållas i aktiv tjänst till båtnad för såväl musiklivet som för de militära uppgifterna. En efter dessa linjer förbättrad organisation av militärmusiken synes därför icke behöva kräva någon nämnvärd kostnadsökning.

Då utskottet sålunda funnit vissa av motionens synpunkter värda ett allvarligt övertärande, innan 1925 års försvarsbeslut inom kort träder i full kraft å militärmusikens område, får utskottet hemställa,

att andra kammaren för sin del måtte besluta, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville anhålla om utredning, huruvida och på vad sätt de efter 1925 års försvarsbeslut återstående militärorkestrarna, särskilt de mindre kårerna, till gagn för musiklivet i landet skola kunna *utökas* i erforderlig omfattning.
